

יפ:

עין משפט  
נר מצוה

(ח) [ע"ז כד: ב] (ז) נדה כה

[illegible]

## הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

בתנאי בטוח שלש ודאי  
לבתן. עי' חוס' חולין מו  
ע"א ד"ה כל:

מוסף רש"י

[illegible]

## מסורתא

[illegible][illegible]

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

פרש דיוולדת תוך שמי שנים  
ה לא היטה חזרת ויולדת  
שפי' רש"י בגמ' גבי גדייה  
מה ופירש בקונטרס אע"ג

דאי למעוטי היכא דאי  
לרחם נפקא אלא שממ  
היכא דיוצא אחר יוצ  
אחא מרפתי לרבינא  
לזכר אחר הוי בכור  
וכר (ב) (6) יוצא דופן וחס  
דאימעוט לידה ממ  
איכא בכור לזכרים  
ליצתה נקבה דרך  
איכא דהא איכא  
לרחם אלא מה

הדרך עלך הלוקח עובר פרתו

תחלוקה \* בהמה מן העובד כוכבים ואינו יודע אם ביכרה אם לא ביכרה דברי ישמעאל אומר עז בת שנתה ודאי לכהן מכאן ומכאן ואילך ספק רחל בת שתיים ודאי לכהן מכאן ואילך ספק <sup>6</sup> פרה וחמור \* בנות שלש ודאי לכהן מכאן ואילך ספק אמר לו דברי עקיבא אילו בוולד בלבד ההבמה נפטרת <sup>7</sup> <sup>8</sup> (דברך אלא אמרו <sup>9</sup> סימן <sup>10</sup> הוולד בבמהמה דקה מינוף <sup>11</sup> ובנסה שליו <sup>12</sup> יובאשד <sup>13</sup> שפיר ושיילא זה הכלל כל שידוע שביכרה אין כאן לכהן כלום וכל שלא ביכרה הרי זה לכהן וואם ספק יאכל במומו לבעלים: גמ' <sup>14</sup> מיכן ואילך <sup>15</sup> אמאי ספק הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות מתעברות ויולדות בתוך שנתן נינהו והא ודאי מילך אוליד לימא רבי 'שמעאל כר' מאיר ס"ל <sup>16</sup> דהייש למיעוטא אפי' תימא רבנן כי אזיל <sup>17</sup> בחר רובא ברובא דאיתיה קמן כנון 'השע' חנויות וסנהדרין אבל רובא דליתיה קמן לא אזיל רבנן בחר רובא והא קטן וקטנה דרובא דליתיה קמן וקאזיל רבנן בחר רובא <sup>18</sup> <sup>19</sup> דתנן <sup>20</sup> קטן וקטנה לא 'חולצין ולא מייבמין דברי רבי מאיר אמרו לו יפה אמרת שאין חולצין איש כחוב בפרשה ומקשינן אשה לאיש <sup>21</sup> מה מעט אין מייבמין אמר להם קטן שוא <sup>22</sup> איליות נמצאו פוגעין בערהו ורבנן זיל בחר <sup>23</sup> דריסים נינהו זיל בחר <sup>24</sup> <sup>25</sup> קטנות ורוב קטנות

[illegible]

יולד אלמא דבעי נמי בכור ללידה):  
בין וכלל הכי גמרינן: (א"ל רב אחא  
ה טבכור דבכור לרחמים איכא בכור  
איכא בכור לזכר ובכור לרחמים אלא

ולדה קודם השתא: מיכן וואלך. אס  
גה ויאכל במזמו: וכן רחל בת ששים  
דחמור במקום רעיה רבמה טהורה  
כורה היה כחברך דעו בת שנחה ודאי  
סימן ולד דאין שיליא (מן) בלא ולד ונס  
סוף אז בלידה אין כאן לכהן: ושידוע  
א במזמו: לימא הלך אחר זכר והא ודאי  
שישעאל כרבען סוף דאזלי בתר רובא  
(כמו רובא דבבליה) אזלי ממן בתר מעוה  
ליב אס אל תחפור האיש: ונמצא מונח

ד"ר זלמן:

**פָּרָה** וחמור בנות ששש ואי כסכן. אלה  
 אלה דאס איזא צילע צעה ש  
 בעלשיתא אע"ג דגדולה צילע צעה ש  
 ואמר יולד מן חמור ויולד מן  
 הבהמה גדולה חרות ויולדו בן ש  
 הקטנות הילדות אין חרות ויולדות  
 בן שכן אין לפרש כן דבשרא אמרי  
 תכיר שן מעמדין (ע"י דג: כג:)  
 ואלת הבהם כלו בשרא אינן פחותות מבת  
 שלש מן קילדו והשן פרה וחמור בנות  
 שלש ואי לכאן ש"מ <sup>12</sup> מן שמים לא  
 יולדו כלל: **ובגמרא** שלאי ובאשה  
 ששדו ושיאי. אלא כהמה תהאקא (חולין  
 ע"ד פ.) תנן שלא יולדו מקלחא אסורה  
 ונאכלה כסמין ולד נאשה קן סמין ולד  
 נכניהה שמעם פסושו נאשה יומא  
 ונאמה וימיה <sup>13</sup> יומיה מן האל כהמה  
 נאמו ואי ספריס דלא גרסי האם  
 קן אלא גרסי סמין וולד שיש סמין  
 וולד נכניהה ורבי אומר שיש לייש  
 ויגרסא דמאס דשפיר אוי סמין ולד  
 נכניהה וולד נאשה נקט מי היא לישנא  
 דמ"מ שלא הא סמין ולד נכניהה כמו  
 האש: **ברובא** דאיהא קמן בבו  
 תשעשע חיותא. הא מלי למאד ולישמעך  
 מי פליג ר' מאיר הא <sup>14</sup> חמור רביס  
 להטות כתיב (שמות כג) ומהם יליפין  
 משעם חיותא כפ"ק דחולין (דף ל"ב):  
**א"ש** בחב <sup>15</sup> רחמנא וקאשין אשה  
 משעם האל דחלילת

קטנה פסולה דאורייתא כמו קטן ותימה  
 ודכחמי' (ג) בפרק מנחות חלילה (יבמות  
 דף:) בירושלמי פסוקין הכולל (ד) מן  
 הקטן לחלופה פסולה קטנה שחללה  
 חתונה משתדלת ואם לא חללה שחללה  
 גרשה וכן יש במקצת ספרים שלט  
 ואחר גמ' (ו) דבר ר' מאיר דקאמר  
 איש כחז גרשה ומשיקין אשה לאיש  
 משמע דהוה ר' מאיר דחלופה גרשה  
 אלא (ז) לנחמה אינה חוללת  
 לרבנן חוללת אפי' לנחמה ובירושלמי  
 יומי חוקים לה כר' מאיר אבל ספרים  
 שלטן פסוקין חלופה פסולה גרש  
 (ח) ולימדה כהדין איך דקמי  
 כנבא לעיל (ט) חרש ומרשח וקטן  
 ולימיה חרש החרש שחלן והחרש  
 ולימיה חרש חרש חרש וחרש

יבינו גרשום

קטן לא תני הכי ועוד דפשיטא כיון  
תחלתה פסולה דהחזק משתגדיל לכן  
ונראה דגרסי' כשרה כמו בירושלמי  
י"ל דדרשא דהכא דמקמי' אהא לאש  
בירושלמי דהכא בגמרא דהיא משנה  
לאש' כחז' כפרשה גרס' הכא ונגשה יבמה  
דכ"ז מאיר היא דלמך אין חולצין ואין מי  
פיה אמרש' שאין חולצין (כ' י"ז) ואין מיבמה  
פיה דמרגנ' הו' גזירה אהא אטו איש' ואל  
בצקטנה איכא פלוגתא והא דתנא תחלוץ  
תחלוץ ועוד י"ל דלמך' ברש' כל הבג' (וי'  
יפוסלת על האחים (כ' וש"מ אינה ממתי'  
ימיו וא' משמן' ע"ש)ה כרם וי"ל דאין  
וכנז

לרחמים אמאי ליקדוש (הא כתב רחמנא כל הבכור א'  
לעולם בכור לזרע אחד לא הוי בכור ורישא הכי נקאמ'  
נא זכר דרך דופן וזכר דרך רחם ולא קדוש דאימפט'  
נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם בתמיהא ליקדוש וזהו  
מחלוקת רמב"ם ורמב"ן. מלכות ישראל

בסוף שנתו: וראי לכתך. וברור הוא וברוך שנת  
לדך: ספק. הוא אם ילדך קודם אל ואי אפשר היה בבור  
ופרה וחמור בני שלשה ארץ לכתך שכן ואי אפשר. ספק.  
והוא הוצא לעצמו: איך לילך. כמון שבחמה נפתרין  
והוא: כל בחמה גסה. אם בחמה שהיה שילוי כלבד  
אבן: וכן בכל ספק אפי' בת שנתה: כל ששורה  
פטר שוב מן הכבוד: ואמאי ספק. כלומר דאין נאכל  
המנהג ולא רדח: בחמה שנתה הילוך רשע. אפי' חמא  
יאלול: כל רדח: אבל רובא לדלתיה לקמן. ולא ילד  
רובא: דחנני ר' איש סתיו בני חתילה ולא בני יסוי

הדו"ש הוא איננו עבור לזכרים ובכור לרחמים אלא משוררת

א א מ"י פ"ד מהלכות  
סבירות ה' ו' מהנה עסק  
רא' טושי"ם י"ד ס"י שש  
ספ"א א'  
ב ב מ"י שש ה' ו' מהנה  
סס טושי"ם י"ד ס"י שש  
ספ"א א'  
ג ג מ"י פ"ד מהלכות  
סבירות ה' ו' מהנה עסק  
רא' טושי"ם י"ד ס"י שש  
ספ"א א'  
ד ד מ"י פ"ד מהלכות  
סבירות ה' ו' מהנה עסק  
רא' טושי"ם י"ד ס"י שש  
ספ"א א'  
ה ה מ"י פ"ד מהלכות  
סבירות ה' ו' מהנה עסק  
רא' טושי"ם י"ד ס"י שש  
ספ"א א'

## שיטה מקובצת

[illegible]

רבינו גרשום

א' למעוטי יצתה נקבה  
 וזאת ארץ חם פטור נקבה  
 וסמך: וזאת ארץ חם פטור  
 למעוטי יצתה נקבה וזאת  
 רופן, וזכר ארץ קריש דבעין  
 רופן, לרומנים ולזכרים.  
 אבל א' יצתה נקבה לפי  
 דרשן דא"י הכי הוי  
 כבור דאין לארץ חם פטור  
 ללירה. אבל כבור דארץ  
 חם פטור דאין לארץ חם  
 כבור הוי כבור: א"ל רב  
 דאמר מרש"ם רבינו נתן  
 כלומר שכלאם מאד אמת  
 היצתה נקבה וזכר רופן  
 וזכר הכבור דרשן חם פטור  
 קריש דאק ממשעט ל'  
 מכניזא הוי יצתה ל' ראון  
 כבור כבור לרבי: אבל  
 נקא דאמרת דהיבא יצתה  
 נקבה דרשן רופן וזכר כבור  
 דרשן חם פטור וזכר כבור

דהא איכא בכור לזכרים ובכור  
אלא מחוורתא כדאביי, כדתר  
מדיפתי לרבינא תינח היכא  
לזכר ליכא אלא איכא דיצת

(אם) עו בת שנתה לקח ויל  
קנאה יחירה מבת שנה  
ודאי לכה. דקודם אינה יולד  
ימריש טלה תחת זה ספק מט  
ובמקום טלה הוא נפטר מן  
ילדה לטוף ה' חרשים משום  
סימן וולד וחיקבר כדון בכוח  
כדאמר לקמן איכא נמי מיעו  
דפריש מרובא פריש וסנהדר  
אזלי

(א) גרמניה דא"ל זילאס קאמפאן אומא